

 SØRLANDET SYKEHUS				Psykiatrisk sykehusavdeling				Generelt dokument			
Føring av protokoller ved bruk av skjerming, tvangs behandling og tvangsmiddel								Side 1 av 8			
Dokumentplassering: II.KPH.PSA.2.2-2				Godkjent dato: 18.05.2024		Gyldig til: 18.05.2025		Sist endret: 18.05.2024		Revisjon: 6.00	

Klinikknivå/Klinikk for psykisk helse - psykiatri og avhengighetsbehandling/Psykiatrisk sykehusavdeling/Pasienter og brukere/Behandling og pleie
ENDRINGER FRA FORRIGE VERSJON: Ingen endring

HENSIKT

Å sikre at alle som iverksetter/utøver bruk av skjerming og tvang skal være godt kjent med Psykisk helsevernloven (med forskrifter) og hvordan dette dokumenteres og føres i protokoller.
Å få en felles forståelse og lik praksis ved føring av protokoller.

MÅLGRUPPE

Faglig ansvarlig og ansvarshavende sykepleier/vernepleier som iverksetter og opphever bruk av tvang. Øvrige ansatte som utøver skjerming og bruk av tvangsbehandling og tvangsmiddel.

FREM GANGSMÅTE

GRØNN PROTOKOLL

Pasientens navn: Født:
Institusjon/avdeling:
Avd. leder:

Dato for vedtak	Iverksatt, dato, kl.	Opphørt, dato, kl.	Pasientens «paragraf-status» (frivillig el. tvang)	Tiltaket innebærer (i forhold til pasientens bevegelsesfrihet og tilgang til ting/media)	Årsak til bruk av skjerming (psykiske tilstand el. utagerende atferd. Av behandl. messige grunner) el. av hensyn til andre pasienter)	Faglig ansvarliges navn og underskrift	Kontrollkomisjonens påtegning/ev. merknad

RØD PROTOKOLL

Pasientens navn: Født:
Institusjon/avdeling:
Dato for etablering av tvungent psykisk helsevern:
Avd. leder:

Ev. Forundersøkelse¹	Vedtak fattet		Behandling med legemidler		Annen undersøkelse el. behandling (herunder ernæring uten eget samtykke)	Pasienten underrettet	Ev. klage framsatt	Klage Instans vedtak	Undersøkelse eller behandling utført (fortløpende dato(er))		Vedtaket varighet		Kontrollkomisjonens påtegn/ ev. merk.
	Dato	Fagl. Ansv. Navn og underskrift²	Medikament	Dose, doseringsform					Dato, kl.	Sign.	F.o.m dato	T.o.m dato	

BLÅ PROTOKOLL

Pasientens navn: Født:
Institusjon/avdeling:
Avd.leder:

Dato	Iverksatt, dato, kl	Opphørt, dato, kl	Pasientens «paragraf-status» (frivillig el. tvang)	Vedtak om: a) Mekaniske tvangsmidler (angi type) b) Isolasjon c) Legemidler (angi medikament, dose og doseringsform) d) Kortvarig fastholding	Årsak til bruk av tvangsmiddel	Vedtak fattet av¹	Gjennomført av	Faglig ansvarliges navn og underskrift	Kontrollkomisjonens påtegning/evt. merk.

Utarbeidet av: Torunn Risdal Momrak	Fagansvarlig: Ole Kristian Drange	Verifisert av: □	Godkjent av: Ole Kristian Drange	Dok.nr: D41610
--	--------------------------------------	---------------------	-------------------------------------	-------------------

 SØRLANDET SYKEHU		Føring av protokoller ved bruk av skjerming, tvangsbehandling og tvangsmiddel.			Side: 2 Av: 8
Dokument-id: II.KPH.PSA.2.2-2	Utarbeidet av: Torunn Risdal Momrak	Fagansvarlig: Ole Kristian Drange	Godkjent dato: 18.05.2024	Godkjent av: Ole Kristian Drange	Revisjon: 6.00

Klinikknivå/Klinikk for psykisk helse - psykiatri og avhengighetsbehandling/Psykiatrisk sykehusavdeling/Pasienter og brukere/Behandling og pleie

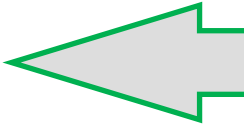
§ 4-3 Skjerming – grønn protokoll

Pasientens navn: Født:
 Institusjon/avdeling:
 Avd. leder:

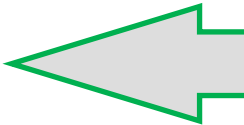
SSHF, PSA, Navn på enhet
 Navn på enhetsleder

Dato for vedtak	Iverksatt, dato, kl.	Opphørt, dato, kl.	Pasientens «paragraf-status» (frivillig el. tvang)	Tiltaket innebærer (i forhold til pasientens bevegelsesfrihet og tilgang til ting/media)	Årsak til bruk av skjerming (psykiske tilstand el. utagerende atferd. Av behandl. messige grunner) el. av hensyn til andre pasienter)	Faglig ansvarliges navn og underskrift	Kontrollkomisjonens påtegning/ev. merknad

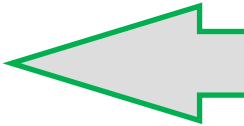
Dato for vedtak

 Her skrives dato som det evt. fattes vedtak. Husk årstall.

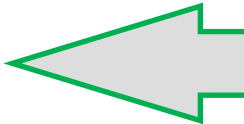
Iverksatt, dato, kl.

 Tidspunktet skjermingen ble iverksatt. Skjerming føres i protokoll selv om det ikke er fattet vedtak. Både med dato, årstall og klokkeslett.

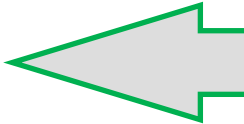
Opphørt, dato, kl.

 Tidspunkt for opphør av skjerming, dato og klokkeslett.

Pasientens «paragraf-status» (frivillig el. tvang)

 Angi paragraf.

Tiltaket innebærer (i forhold til pasientens bevegelsesfrihet og tilgang til ting/media)

 Nærmere beskrivelse av hva skjermingen innebærer.

Dokument-id:
II.KPH.PSA.2.2-2

Utarbeidet av:
Torunn Risdal Momrak

Fagansvarlig:
Ole Kristian Drange

Godkjent dato:
18.05.2024

Godkjent av:
Ole Kristian Drange

Revisjon:
6.00

Klinikknivå/Klinikk for psykisk helse - psykiatri og avhengighetsbehandling/Psykiatrisk sykehusavdeling/Pasienter og brukere/Behandling og pleie

Årsak til bruk av skjerming (psykiske tilstand el. utagerende atferd. Av behandlingsmessige grunner) el. av hensyn til andre pasienter)

Konkret beskrivelse av den direkte årsak til skjerming.

Faglig ansvarliges navn og underskrift

Navn og underskrift på hvem som har iverksatt skjerming. Ansvarshavende sykepleier/vernepleier skriver ved all skjerming som er iverksatt uten at det fattes vedtak. Faglig ansvarlig skriver under med navn når det fattes vedtak om skjerming, over 12/24 timer.

Kontrollkommisjonens påtegning/ev. merknad

Kontrollkommisjonen signerer ved gjennomgang og sett protokoll, evt. med merknad.

Protokoll over vedtak om og gjennomføring av undersøkelse og behandling uten eget samtykke - Rød protokoll

Pasientens navn: Født:
 Institusjon/avdeling:
 Dato for etablering av tvungent psykisk helsevern:
 Avd. leder:

Pasientens navn og fødsels nr.
 Psykiatrisk sykehusavdeling, enhet *navn*
 Dato for etablering av psykisk helsevern,
 og navn på enhetsleder ved den aktuelle
 ernhet

Ev. For-undersøkelse ¹	Vedtak fattet		Behandling med legemidler		Annen undersøkelse el. behandling (herunder ernæring uten eget samtykke)	Pasienten underrettet	Ev. klage framsatt	Klage Instans vedtak	Undersøkelse eller behandling utført (fortløpende dato(er))		Vedtaket varighet		Kontroll-kommisjonens påtegn/ ev. merkn.
	Dato	Fagl. Ansv. Navn og underskrift ²	Medikament	Dose, doseringsform					Dato, kl.	Sign	F.o.m dato	T.o.m dato	

Ev. For-undersøkelse ¹

Pasienten skal være tilstrekkelig undersøkt for å bedømme tilstanden og behovet for behandling.
 Jf. [Psykisk helsevernforskriften, § 20. Nærmere om undersøkelsen](#)

Vedtak fattet	
Dato	Fagl. Ansv. Navn og underskrift ²

Dato for når vedtak er fattet. Navn og underskrift på faglig ansvarlig
 Jf. [Psykisk helsevernforskriften, § 21. Vedtak om behandling uten eget samtykke](#)

Behandling med legemidler	
Medikament	Dose, doseringsform

Ved behandling med legemidler – navn på medikament, dose og doseringsform

Annen undersøkelse el. behandling (herunder ernæring uten eget samtykke)
Angi nærmere type/mengde

Ved undersøkelse eller ernæring uten eget samtykke, angi navn og type/mengde

Dokument-id:
II.KPH.PSA.2.2-2

Utarbeidet av:
Torunn Risdal Momrak

Fagansvarlig:
Ole Kristian Drange

Godkjent dato:
18.05.2024

Godkjent av:
Ole Kristian Drange

Revisjon:
6.00

Klinikknivå/Klinikk for psykisk helse - psykiatri og avhengighetsbehandling/Psykiatrisk sykehusavdeling/Pasienter og brukere/Behandling og pleie

Pasienten
underrettet

Dato, kl.

Dato og klokkeslett for når
pasienten er underrettet

Ev. klage
framsatt

Dato, kl.

Dato og klokkeslett for når det evt.
er fremsatt klage

Klage
Instans
vedtak

Dato, resultat

Dato og resultat av klagen, gjerne
med klokkeslett

Undersøkelse eller
behandling
effektuert
(fortløpende
dato(er))

Dato, kl. Sign.

Dato, klokkeslett og signatur ved
effektuert undersøkelse eller
behandling.
Dette føres som logg dersom det er
gjentakende behandling

Vedtaket
varighet

F.o.m
dato

T.o.m.
dato

Varighet av vedtaket med fra- og
med-dato/til-og-med-dato

Kontroll-
kommisjonens
påtegn/
ev. merk.

Kontrollkommisjonens signatur og
eventuelle merknad

 SØRLANDET SYKEHU		Føring av protokoller ved bruk av skjerming, tvangsbehandling og tvangsmiddel.				Side: 6 Av: 8
Dokument-id: II.KPH.PSA.2.2-2	Utarbeidet av: Torunn Risdal Momrak	Fagansvarlig: Ole Kristian Drange	Godkjent dato: 18.05.2024	Godkjent av: Ole Kristian Drange	Revisjon: 6.00	

Klinikknivå/Klinikk for psykisk helse - psykiatri og avhengighetsbehandling/Psykiatrisk sykehusavdeling/Pasienter og brukere/Behandling og pleie

4-8 Bruk av tvangsmiddel – blå protokoll

Pasientens navn: Født:
 Institusjon/avdeling:
 Avd. leder:

Pasientens navn og fødselsdato
 SSHF, PSA, navn på enhet
 Navn på enhetsleder

Dato	Iverksatt, dato, kl.	Opphørt, dato, kl.	Pasientens «paragraf-status» (frivillig el. tvang)	Vedtak om: a) Mekaniske tvangsmidler (angi type) b) Isolasjon c) Legemidler (angi medikament, dose og doseringsform) d) Kortvarig fastholding	Årsak til bruk av tvangsmiddel	Vedtak fattet av	Gjennomført av	Faglig ansvarliges navn og underskrift	Kontrollkomisjonens påtegning/evt. merk.

Dato

Dato og årstall for fattet vedtak.

Iverksatt, dato, kl.

Dato og eksakt klokkeslett for iverksettelse av tvangsmiddel.

Opphørt, dato, kl.

Dato og opphør av tvangsmiddel.
 Det presiseres i detalj om opphør av tvangsmiddel f.eks. ved å beskrive opphør, bruk av belteseng som følger:
 01.01.10 kl. 10.00, Løsnet venstre arm.
 01.01.10 kl. 10.17, Løsnet høyre bein.
 01.01.10 kl. 10.25, Løsnet høyre arm.

Det skrives en linje pr. endring

Pasientens «paragraf-status» (frivillig el. tvang)
--

Angi paragraf.

Dokument-id:
II.KPH.PSA.2.2-2

Utarbeidet av:
Torunn Risdal Momrak

Fagansvarlig:
Ole Kristian Drange

Godkjent dato:
18.05.2024

Godkjent av:
Ole Kristian Drange

Revisjon:
6.00

Klinikknivå/Klinikk for psykisk helse - psykiatri og avhengighetsbehandling/Psykiatrisk sykehusavdeling/Pasienter og brukere/Behandling og pleie

Vedtak om:

- a) Mekaniske tvangsmidler (angi type)
- b) Isolasjon
- c) Legemidler (angi medikament, dose og doseringsform)
- d) Kortvarig fastholding

Kort beskrivelse av aktuelt vedtak:

Mekaniske tvangsmidler som hindrer pasientens bevegelsesfrihet, herunder belter og remmer (belteseng), samt skadeforebyggende spesialklær.

- a) Ved bruk av mekaniske tvangsmidler skal det beskrives i detalj hvilke belter som er festet.
- b) Kortvarig anbringelse bak låst eller stengt dør uten personale tilstede (isolasjon).
- c) Enkeltstående bruk av korttidsvirkende legemidler i beroligende eller bedøvende hensikt. Dokumenter type og dose medikament.
- d) Kortvarig fastholding.

Beskriv endringer i tiltaket.

Obs logg av legetilsyn.

Årsak til bruk av tvangsmiddel

Beskrivelse av årsak til bruk av tvangsmiddel:

- Uomgjengelig nødvendig for å hindre pasienten i å skade seg selv.
- Uomgjengelig nødvendig for å hindre pasienten i å skade andre.
- Uomgjengelig nødvendig for å avverge betydelig skade på bygninger, klær, inventar eller andre ting.

Vedtak fattet av¹

Navn på hvem som **faktisk** har fattet vedtaket. Dersom vedtaket er fattet av ansvarshavende sykepleier/vernepleier, skal faglig ansvarlig underrettes umiddelbart.

Jf. [Psykisk helsevernforskriften, § 25. Avgjørelse om bruk av tvangsmidler](#)

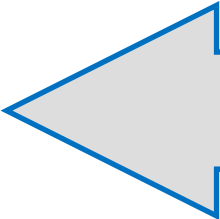
Gjennomført av

Navn og signatur på den som gjennomfører tiltaket.

 SØRLANDET SYKEHU		Føring av protokoller ved bruk av skjerming, tvangsbehandling og tvangsmiddel.			Side: 8 Av: 8
Dokument-id: II.KPH.PSA.2.2-2	Utarbeidet av: Torunn Risdal Momrak	Fagansvarlig: Ole Kristian Drange	Godkjent dato: 18.05.2024	Godkjent av: Ole Kristian Drange	Revisjon: 6.00

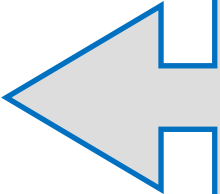
Klinikknivå/Klinikk for psykisk helse - psykiatri og avhengighetsbehandling/Psykiatrisk sykehusavdeling/Pasienter og brukere/Behandling og pleie

Faglig ansvarliges navn og underskrift

Faglig ansvarlige sin underskrift når vedtak er fattet. Faglig ansvarlig skriver også under i protokollen etter å ha blitt underrettet og sett protokollen dersom det er ansvarshavende sykepleier/vernepleier som har fattet vedtaket. Det er da den faglige ansvarlige ved den aktuelle enhet som skal signere.

Kontrollkommisjonens påtegning(ev. merk.)

Kontrollkommisjonen signerer ved gjennomgang og sett protokoll, evt. med merknad.

Pasienten har rett til innsyn i protokoll som gjelder hans/hennes hendelse. Dette gjøres ved at det tas kopi av de aktuelle sider i protokollen. Innsyn i protokoll dokumenteres i pasientens journal.

Kryssreferanser

- [Ansvarshavende sykepleier eller vernepleier - funksjonsbeskrivelse](#)
- [Assisterende enhetsleder - stillingsbeskrivelse](#)
- [Enhetsleder - stillingsbeskrivelse psykiatrisk sykehusavdeling](#)
- [Skjerming](#)
- [Tvangsmidler - KPH](#)

Eksterne referanser

- [Psykisk-helsevernloven-og-psykisk-helsevernforskriften-med-kommentarer](#)